ཐེ་ཏོ།
ཕོལ་ལོལ་གྱིས་ཐེ་ཏོ་ལེ་བྲིས་པའི་ཡི་གེ་དེ་ནི།ཕོལ་ལོལ་གྱིས་ཐི་མོ་ཐེ་ལེ་བྲིས་པའི་ཡི་གེ་དང་པོ་དིང་འདྲ་མོ་འོད་དིགཡི་གེ་དེ་གཉིས་ཀར་ནང་ལེ་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་དེ་ནི་ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་ཀྱ་ཀྱི་ཤེས་ཚད་ཀྱི་ཆེད་དུ་དིང་།སློབ་ཁྲིད་རྫུན་མ་བགྱིད་མཁན་ཀྱ་ལེ་ངོ་ལོག་བགྱིད་རྒྱུ་དིང་།ཁྲིམས་འགལ་བགྱིད་མཁན་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་དིགཁྱད་པར་གཙོ་བོ་གཅིག་དེ་ཅི་ཡིན་དིག་ཟེར་ནི།ཕོལ་ལོལ་གྱིས་ཐི་མོ་ཐེ་ནི་ཨེ་ཕེ་སིའི་ནང་ལེ་འགོ་བཙུགས་དགའ་མོ་བྱས་ཚར་འོད་ཡོད་ཆོས་ཚོགས་དིང་རྒན་མི་ནང་ལེ་བོར་མེད་དིགཡིན་ནའང་།ཕོལ་ལོལ་གྱིས་ཐེ་ཏོ་ནི་གེ་རིག་ནང་ལེ་འོད་ཡོད་ཆོས་ཚོགས་གསར་པ་དིང་འགོ་བཙུགས་དགའ་མོ་བྱས་མེད་མེད་དེའི་ནང་ལེ་བོར་རི་དིགརྩོམ་པ་པོ།སྐུ་ཚབ་ཕོལ་ལོལ་ཡིན་དིགརྩོམ་པའི་དུས།སྤྱི་ལོ་62-64བར་ཚོད་ལེ་བྲིས་འདུགཡི་གེ་འདི་ཀློག་མཁན་དང་པོ་ནི།ཡ་ཧུ་དཱ་མིན་པའི་ཕྱི་མི་ཀྱ་ཡིན་དི་མ་ཟད།
ཕོལ་ལོལ་གྱི་ལས་རོགས་ཐེ་ཏོ་ཁོའི་ཆེད་དུ་ཡིན་དིགཡི་གེ་འབྲི་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོ།ཕོལ་ལོལ་དིང་ཐི་མོ་ཐེ་ཁོང་གཉིས་ཨེ་ཕེ་སི་ལེ་འགྲོ་རྒྱ།ཐེ་ཏོ་ཁོ་ནི།ཀེ་རེ་ཊེ་གླིང་ཕྲན་ལེ་བོར་རི་དིགཕོལ་ལོལ་གྱིས་ཐེ་ཏོ་ཁོ་ནི།ཀེ་རེ་ཊེ་གླིང་ཕྲན་ལེ་བོར་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ནི།སྒྲུབ་མ་ནུས་པའི་ལས་དེ་ཡེ་རེ་དགའ་མོ་སྒྲུབ་དགོས་པི་མ་ཟད།ཕོལ་ལོལ་གྱིས་བཀའ་བཏང་པི་ཅོག་འདྲ་ཡུལ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ།འགན་འཁུར་བགྱིད་མཁན་བསྐོ་རྒྱུ་དོན་ལེ་ཡིན་དིག(1.5)ཕོལ་ལོལ་གྱིས་ཐེ་ཏོ་ལེ་ཡི་གེ་འདི་མ་བྲིས་པའི་སྔོན་ལེ།ཕོལ་ལོལ་དིང་ཐེ་ཏོ་ཁོང་གཉིས་སྐྱེན་ལེ་ཀེ་རེ་ཊེ་གླིང་ཕྲན་དུ་ལས་ཀ་བྱས་འོད་མེད་དེ་འུ་ཀྱ་ཀྱིས་ཧ་མི་འོད་དིགལྟ་ཚུལ་བྱས་ནི་ཆོས་ཚོགས་
དེ་གསར་པ་ཞིག་ཡིན་རྗེས་འདུགཕོལ་ལོལ་གྱིས་ཐེ་ཏོ་ཁོའི་ཆེད་དུ་ཡི་གེ་
འབྲི་འོད་དི་མ་ཟད།ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་འགན་འཁུར་བགྱིད་མཁན་བསྐོ་རྒྱུ་
དིང་།དད་པ་བརྟན་པོས་ངང་ནས་སློབ་ཁྲིད་རྫུན་མ་བགྱིད་མཁན་དིང་ཁྲིམས་
འགལ་བགྱིད་མཁན་ཀྱ་ལེ་ངོ་ལོག་བགྱིད་རྒྱུ་དིང་།ཡང་དེ་མིན་ཆོས་ཚོགས་ཀྱ་
ལེ་སློབ་ཁྲིད་བགྱིད་དགོས་པའི་སྐོར་ལེ་ཡིན་དིགཡི་གེའི་བརྡ་ལན་གཙོ་བོ།འཚམས་འདྲི་རིང་པོ་ཞིག་བྲིས་པའི་རྗེས་ལེ།(1.1-4)ཕོལ་ལོལ་གྱིས་ཐེ་ཏོ་ཁོ་ལེ།ཀེ་རེ་ཊེ་གླིང་ཕྲན་གྱི་ཡུལ་ནས་འགན་འཁུར་པ་བསྐོ་རྒྱུ་དིང་།ཡང་འགན་འཁུར་པ་ཀྱ་ལེ་འཇོན་ཐང་ཅི་ཅི་དགོས་པ་འོད་མེད་སྐོར་ལེ་དྲན་གསོལ་བགྱིད་འོད་དིག(1.5-9)དེ་ནས་ཕོལ་ལོལ་གྱིས་ཐེ་ཏོ་ལེ།ཁོ་དིང་འགན་འཁུར་གསར་པ་ཀྱ་ཀྱིས་མི་དྲང་པོ་མེད་མེད་ཀྱ་ལེ་དགག་པོ་རྒྱག་དགོས་འོད་དིག་ཟིན་སྨྲས་འོད་དིག (1.10-16)དེའི་རྗེས་ལེ།ཕོལ་ལོལ་གྱིས་ཐེ་ཏོ་ལེ།རྒན་པོ།རྒན་མོ།ཡང་གཞོན་ནུ།ཚེ་གཡོག་ཀྱ་ལེ་ཅི་གི་བྱས་ཏེ་སྦྱོང་བརྡར་བགྱིད་རྒྱུ་སྐོར་ལེ་སློབ་ཁྲིད་བགྱིད་འོད་དིག (2.1-10)དེ་ནས་ཡི་གེ་འདིའི་ནང་ལེ་གཏམ་བཟང་གི་མདོར་བསྡུ་དིང་།གཏམ་བཟང་དེས་མིའི་སྤྱོད་ལམ་ལེ་གཡོ་འགུལ་བགྱིད་ཐུབ་རྒྱུ་ལེ་ཕན་གནོད་འོང་རྒྱུ་ལེ་གྲ་སྒྲིག་བགྱིད་འོད་དི་སྐོར་ལེ་ཡིན་དིག (2.11-14) ཐེ་ཏོ་ཁོ་ནི།འཛིན་སྐྱོང་བགྱིད་མཁན་གཤིས་རྒྱུད་བཟང་པོ་དིང་།དབང་ཆ་ངང་ནས་གཏམ་བཟང་འདི་གསལ་བསྒྲགས་བགྱིད་རྒྱུ་ལེ་སེམས་ཤུགས་སྐྱེས་པི་དིག (2.15-3.2) ཕོལ་ལོལ་གྱིས་ཡང་དང་གཏམ་བཟང་གི་མདོར་བསྡུ་སྐོར་ལེ་ཤོད་ལས་བགྱིད་འོད་དིག(3.3-7)མཇུག་མཐའ་མ་དེ་ལེ།ཕོལ་ལོལ་གྱིས་ཐེ་ཏོ་ཁོས་གཏམ་བཟང་འདི་ལེ་མུ་མཐུད་ནས་ནན་སྐུལ་བགྱིད་དགོས་པའི་མ་ཟད།གླེན་པའི་རྩོ་གླེང་དིང་།ཡང་ཁ་འབྲལ་གཏོང་རྒྱུ་མི་མཐུན་པའི་འཁྲུག་རྩོད་དེ་ཀྱ་སྤོངས་ཤིག་ཟིན་སྨྲས་པི་དིག(3.8-11) དེ་ནས་རྗེས་ཤོས་དེ་ལེ་ཡི་གེའི་ནང་ལེ་ཕོལ་ལོལ་གྱི་འཆར་གཞི་སྐོར་དིང་འཚམས་འདྲི་ཞུས་ཏེ་མཇུག་བསྡུས་པི་དིག
(3.12-15).

ཐེ་ཏོའི་ས་བཅད།
1. ཐེ་ཏོ་ནི་འགན་འཁུར་བསྐོ་མཁན་དིང་ཁྲིམས་འགལ་མཁན་ཀྱ་ལེ་ངོ་ལོག་བགྱིད་མཁན་ཞིག་ཡིན་དིག(1.1-16)
2. ཆོས་ཚོགས་ནང་གི་མི་ཀྱ་ཀྱི་ཆེད་དུ་སློབ་ཁྲིད་བྱས་པ།(2.1-15)
3. སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལེ་བཟང་པོ་བགྱིད་དགོས་པ།(3.1-15)

ཐེ་ཏོ་སུ་ཡིན་གོ།
ཐེ་ཏོ་ནི་ཡེ་ཤུ་ལེ་དད་པ་བགྱིད་མཁན་ཡ་ཧུ་དཱ་པ་མིན་པའི་ཕྱི་མི་ཞིག་ཡིན་དི་མ་ཟད།ཨན་ཏི་ཡོག་ཡཱ་རྒྱལ་ས་ནས་ཡིན་སྲིད་ཀྱི་དིགཁོ་ནི་ཕོལ་ལོལ་དིང་པར་ནཱ་པཱ་ཁོང་གཉིས་ཡེ་རུ་ས་གླིང་ནས་འཁྲིད་འོངས་པི་དིག(ག་ལད་ཡཱ་ལེའུ་ 2.1-3)
ཐེ་ཏོ་ཁོ་ནི་ཕོལ་ལོལ་དིང་སྐྱེན་ལེ་འགྲིམ་འགྲུལ་བྱས་ཏེ་དུས་ཚོད་མང་ལོད་ལས་ཀ་
བྱས་འོད་མེད་དེའི་སྐོར་ནི་འུ་ཀྱ་ལེ་ཆ་མེད་དིགཡིན་ནའང་།ཕོལ་ལོལ་གྱིས་ཐེ་ཏོ་
ནི།ཁོང་གི་རོགས་པོ་དིང་ལས་རོགས་ཡིན་དི་བསྟན་པི་དིག(2 ཀོ་རིན་ཐུ་ལེའུ་
8.23)ཕོལ་ལོལ་གྱིས་ཐེ་ཏོ་ཁོ་ནི།ཨེ་ཕེ་སི་ནས་ཀོ་རིན་ཐུ་ལེ།ཁོང་གིས་
ཀོ་རིན་ཐུའི་ཆོས་ཚོགས་ལེ་བྲིས་པའི་དཀའ་བསྔལ་གྱི་ཡི་གེ་དེ་སྐྱེལ་དུ་བརྫངས་པི་དིགཐེ་ཏོ་ཁོ་ནི།ཕོལ་ལོལ་དིང་ཀོ་རིན་ཐུའི་ཆོས་ཚོགས་བར་ལེ་འོད་ཡོད་འཁྲུག་རྩོད་དེ་མེད་དི་བཟོ་ཐུབ་པི་མ་ཟད།ཐེ་ཏོ་ཁོས་ཕོལ་ལོལ་ལེ་གནས་ཚུལ་འདི་འཁྱེར་འོངས་པི་དིག (2 ཀོ་རིན་ཐུ་ལེའུ་ 2.4 དིང་ 13, 7.6-8 དིང་ 13-15དེ་ཀྱ་ནང་ལེ་ལྟ་རོགས་གནང་།) རྗེས་ལེ་ཐེ་ཏོ་ཁོ་རང་ཀོ་རིན་ཐུའི་ཆོས་ཚོགས་ལེ་ཡང་དང་ལོག་བུད་དི་མ་ཟད།ཐེ་ཏེ་ཁོ་ནི་ཆོས་ཚོགས་ཀྱིས་ཕུལ་ལི་ཞལ་འདེབས་དེ་ཡེ་རུ་ས་གླིང་ལེ་སྐྱེལ་དུ་འགྲོ་ཆོག་འོས་པའི་བརྩིས་པའི་མི་ཞིག་
བྱུང་པི་དིག(2 ཀོ་རིན་ཐུ་ལེའུ་ 8.6 དིང་ 16-18 དིང་ 23 དིང་ 9.5
དིང་ 12.18)ད་འུ་ཀྱ་ཀྱིས་ཕོལ་ལོལ་གྱིས་ཐེ་ཏོ་ཁོ་རང་དཱལ་མེ་ཡཱ་ལུང་པ་དིང་
ཀེ་རེ་ཊེ་གླིང་ཕྲན་ལེ་དཀོན་མཆོག་གི་ཕྱག་ལས་བགྱིད་དུ་བརྫངས་པི་དེའི་སྐོར་གྱི་
གནས་ཚུལ་པ་རྐྱང་ཧ་གོ་འོད་དིག (2 ཐི་མོ་ཐེ་ལེའུ་ 4.10ཐེ་ཏོ་ལེའུ་ 1.5)

སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལེ་ཡེ་ཤུའི་རྗེས་འབྲང་པ་ཀྱ་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་དེ་ཅི་གི་ཞིག་དགོས་པའི་སྐོར།
ཕོལ་ལོལ་གྱིས་ཐི་མོ་ཐེ་དིང་ཐེ་ཏོ་ཁོང་གཉིས་ལེ་ཡེ་ཤུའི་རྗེས་འབྲང་པ་ཀྱ་ཀྱིས་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལེ་སྤྱོད་ལམ་ཅི་གི་བགྱིད་དགོས་འོད་མེད་སྐོར་ལེ་སློབ་ཁྲིད་བྱས་པི་དིགཐོན་སྐྱེད་བཟང་པོ།ལག་ལེན་གཏོང་མཁན་དིང་།ཡང་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ལས་མི་བགྱིད་མཁན་དིང་།མི་ལེ་དཀྲོག་གཏམ་གྱི་གཏམ་གླིང་མི་བགྱིད་མཁན་མི་བཟང་པོ་ཞིག་དགོས་པ་འོད་དིགསྤྱོད་ལམ་བཟང་པོ་འོ་འདི་གི་བྱས་ནི།འུ་ཀྱ་ཀྱིས་དམ་པའི་ཐུགས་ཉིད་ཀྱིས་འུའི་མི་ཚེ་ནང་ལེ་ཕྱག་ལས་གནང་བའི་དེ་ལེ་བདེན་པའི་དཔང་པོ་བགྱིད་འོད་དིགཕོལ་ལོལ་གྱིས་ཐེ་ཏོ་ལེ།དཔོན་རིགས་དིང་།དབང་འཛིན་མཁན་ཀྱ་ཀྱི་དབང་འོག་ཏུ་བསྡད་དེ་བཀའ་ལེ་ཉན་པོ་བགྱིད་དགོས་པི་དིང་།ལས་བཟང་པོ་ཡེ་རེ་བགྱིད་རྒྱུ་ལེ་ཁོང་ཀྱ་གྲ་སྒྲིག་བཟོ་དགོས་འོད་དིགམི་སུ་ལེ་ཟང་ཚིག་ངན་མི་ཟེར་རི་དིང་།འཁྲུག་རྩོད་མི་བགྱིད་དི་དིང་།སེམས་པ་ཞི་དུལ་པོ་དིང་།མི་ཀུན་ལེ་ཉམས་ཆུང་བགྱིད་དགོས་རྒྱུ་སྐོར་ལེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་དེ་ཀྱ་མི་ཡེ་རེ་ལེ་དྲན་སྐུལ་གྱིས་ཤིག་ཟིན་དྲན་གསོལ་བགྱིད་འོད་དིག(3.1-2)འོ་དེ་ཅོག་འདྲ།ཕོལ་ལོལ་གྱིས་ཐི་མོ་ཐེ་ལེ་ཟང་།དང་པོ་ངས་ཁྱེད་ཀྱ་ལེ་ནན་གྱིས་སྐུལ་རྒྱུ་དེ་ནི།ཁྱེད་ཀྱ་ཀྱིས་མི་ཡེ་རེ་དིང་།རྒྱལ་པོ།དཔོན་པོ་ཡེ་རེའི་ཆེད་དུ།དཀོན་མཆོག་ལེ་ཞུ་བ་དིང་།གསོལ་བ་སྨོན་ལམ་དིང་།བཀའ་དྲིན་ཞུས་ཤིག་ཟེར་རི་དིང་།དེ་ནི་ཆོས་སེམས་དིང་།དཀོན་མཆོག་གི་ཐུགས་མཉེས་པོ་འོང་རྒྱུ་དིང་།འུ་ཀྱ་ཟང་ཞི་འཇམ་དིང་བརྩི་བཀུར་ངང་ནས་མི་ཚེ་སྐྱེལ་རྒྱུ་ཆེད་དུ་ཡིན།འུ་ཀྱ་ལེ་སྐྱོབ་མཁན་དཀོན་མཆོག་གི་དྲུང་དུ་དོན་དེ་ནི་དགའ་མོ་དིང་ཐུགས་དགྱེལ་པོ་འོས་པ་ཞིག་ཡིན་དིགཁོང་གིས་མི་ཡེ་རེ་ལེ་ཐར་བ་གནང་སྟེ།མི་ཀུན་གྱིས་ཟང་བདེན་པ་དེ་ཧ་གོ་ཐུབ་རྒྱུ་དེ་ནི་ཁོང་གི་ཐུགས་དགོངས་ཡིན་དིག(1 ཐེ་མོ་ཐེ་ལེའུ་ 2.1-4)སེམས་དུལ་པོའི་ངང་ནས་ངོ་ལོག་བགྱིད་མཁན་ཀྱ་ལེ་ཡོ་བསྲང་བགྱིད་དགོས་འོད་དིགཡང་དཀོན་མཆོག་གིས་ཟང་མི་དེ་ཀྱ་ཀྱིས་སྤྱོད་ངན་སྤངས་ཏེ་སེམས་ཁུག་ཏུ་བཅུག་གནང་སྟེ་བདེན་པ་ཧ་གོ་རྒྱུ་ལེ་གོ་སྐབས་གནང་གྱི་དིག(2 ཐེ་མོ་ཐེ་ལེའུ 2.25)

ཡི་གེ་གཞན་མ་དིང་ཅོག་འདྲ།ཡི་གེ་འདི་ཟང་མགོ་ནས་མཇུག་བར་དུ་ཀློག་རྒྱུ་དིང་ཡང་ནི་ཉན་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་དིགདགའ་མོ་ཀློག་ཚར་རི་རྗེས་ལེ།ཁྱོད་ཀྱིས་རང་ཐེ་ཏོ་ཡིན་དི་ཅོག་འདྲ་བྱས་ཏེ་ཕོལ་ལོལ་གྱིས་བྲིས་པའི་ཡི་གེ་དེ་ཁྱོད་ལེ་འབྱོར་རི་ཡིན་དི་འཚོར་སྣང་གྱིས་དང་།དེ་ནས་ཡང་དང་རྒྱབ་ལེ་ཕྱིན་ཏེ།སྡེ་ཚན་གྱི་གང་ལེ་ས་བཅད་བྲིས་འོད་ཡོད་དེ་ཀྱ་ཀློག་ཚར་རི་རྗེས་ལེ།འོག་གི་དྲི་བ་དེ་ཀྱ་ལེ་གྲོས་སྡུར་བགྱིད་དགོས་འོད་དིག

1. ཁྱོད་ཀྱིས་དཀོན་མཆོག་དིང་ཡེ་ཤུ།དམ་པའི་ཐུགས་ཉིད་ཀྱི་སྐོར་ལེ་ཅི་ཤེས་བྱུང་གོ།
2. ཁྱོད་ཀྱིས་མིའི་སྐོར་ལེ་ཅི་ཤེས་བྱུང་གོ།
3. ཁྱོད་ཀྱིས་གསུང་རབ་འདིའི་ནང་ལེ་ལག་ལེན་ཅི་གཏོང་དགོས་འདུག་གོ།
4. ཡི་གེ་འདི་ངས་མི་སུ་ལེ་ཤོད་དགོས་འདུག་གོ།